

HRČKO

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 114 - OŽUJAK 2014.

ISSN 1821-3758

9771821375004

5 Kotačići
za zabavu

7 Duhovni kutak

8 Medvjed – buđenje
iz zimskog sna

11 Naše riči

17 Vjesnici proljeća

19 Čitam i skitam

Dragi čitatelji!

Proljeće je! Prekrasno godišnje doba u kom se svi nekako ponovno »vraćamo u život«. Sunce, cvijeće, zelenilo... mame nas van u igru i zabavu. Nemojte propustiti uživati u prirodi, ali nemojte niti zanemariti školu i razne obveze. Proljeće je tek počelo i pred nama su lijepi dani za igru i druženje. U prirodi možete pročitati i novi broj »Hrcka« u kom donosimo za svakog po nešto. Pročitajte što kažu Kristina i Tin, koji ih problemi muče, pogledajte što smo »kuhali« za vas, kojim sportom se možete baviti i zavirite u »Hrckov životinjski svijet«... Kako bi čitanje »Hrcka« bilo još zabavnije, možete ga skupa s prijateljima čitati. U parku, na nekoj klupici uz voćku ili sendvič, možete spojiti užitak s korisnim. Uživajte u proljeću, prijateljstvu i naravno »Hrcku«!

Željka

Impresum

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Bernadica Ivanković, Vesna Huska, Ivana Petrekanić-Siđ, Marina Pluković,
Katarina Čeliković, Zoltan Siđ, Nevena Gabrić, Vladan Čutura i Petar Tikvicki
Lektorica: Katarina Vasiljčuk
Korektor: Mirko Kopunović
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Dizajn i ilustracija: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrhcrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

VAŽNO je znati!

Svi vi veseli školarci koji idete u školu sami ili ostanete sami doma, morate znati neke VAŽNE stvari.

Ukoliko su vas roditelji pustili da sami hodate ulicom i ostanete sami doma, onda sigurno više niste »male bebe«, nego veliki i ozbiljni školarci.

No, i tada sa svim svojim znanjem i vještinama valja biti oprezan i znati se snaći u neobičnim situacijama i hitnim slučajevima.

EVO ŠTO JE VAŽNO ZNATI:

✱ Svoje ime i prezime, imena svojih roditelja, adresu i broj telefona. Također, bitno je da znaš broj mobitela svojih roditelja ili njihov broj na poslu i kako ih nazvati.

✱ Telefonske brojeve: hitne pomoći (194), vatrogasaca (193) i policije (192). Morate znati da ti brojevi ne služe za igru niti glupiranje. Zvati ove brojeve onako bez veze je zabranjeno, jer dok se ti igraš s ozbiljnim stvarima, nekome je možda baš u tom trenu potrebna pomoć koja mu život znači.

✱ Svoje osobne podatke ne daješ strancima, niti ih pišeš na internetu i drugim mjestima gdje ih svatko može vidjeti. Stranac je svatko koga ne poznaješ dobro. Iako te ljude prepoznaješ (prodavač u trgovini, poštar...), sve su to stranci. Stranac može biti osoba koja je ljubazna prema tebi i zna tvoje ime, ali

nikada nigdje s njim ne odlaziš bez prisustva roditelja. Važno je znati da nikada ne smiješ ugovarati susret s osobom koju si upoznao preko interneta, bez znanja i prisutnosti roditelja.

✱ Ne smiješ se zaustavljati pokraj stranaca u automobilima, iako se stranac u automobilu može činiti nasmijan i ljubazan. Važno je znati ako treba bježati, trebaš trčati u suprotnom smjeru od onog kojim je nepoznati auto došao.

✱ Ako si u opasnosti, za tebe je bolje da višeš i bježiš, nego da se pokušаш sakriti. Nađeš li se u nevolji, u redu je da višeš i da se boriš.

✱ Kad si sam doma trebaš zaključati vrata. Ako netko zazvoni uvijek pitaj »Tko je?«. Nikada ne trebaš govoriti da si sam doma i ne otvaraj vrata nepoznatima. Ukoliko osoba s druge strane vrata ne želi otići, nazoveš roditelje ili policiju na 192.

✱ Ukoliko se vratiš doma iz škole i vidiš otvorena vrata (a znaš da roditelji nisu doma) ili je razbijen prozor, vrati se u školu ili otiđi do susjede koju dobro poznaješ i javi se roditeljima.

✱ NAJVAŽNIJE od svega je da o svakom strahu, problemu, ili nečemu što te muči razgovaraš s roditeljima.

KAKO I KADA ZOVEMO HITNE BROJEVE?

192 – POLICIJA (nesretan slučaj, provala, nasilje)

193 – VATROGASCI (požar) u slučaju požara pozoveš vatrogasce i odmah izlaziš van na sigurno mjesto

194 – HITNA POMOĆ (ozbiljne povrede, učestalo krvarenje, nesvjestica, prometna nezgoda...)

Priredila: Ž. V.

LASTAVICE

U susret proljeću, 19. ožujka obilježava se kao Svjetski dan lastavica. Lastavice su ptice selice i nastanjuju sve kontinente osim Antarktike. Porodica lastavica obuhvaća 75 vrsta. Karakteristika ovih ptica je njihova prilagodbenost lovu za hranom u letu. Tijelo im je vitko, a krila uska. Kljun je kratak, a grkljan mogu široko otvoriti. Oblik repa im je vrlo specifičan i po njemu su dobili ime razni predmeti. Obično lete brzinom od 30-40 km na sat, ali mogu dostići brzinu i od 50-65 km na sat.

Skicu padobrana nacrtao je još u 15. stoljeću Leonardo da Vinci, ali po njegovoj skici hrvatski izumitelj Faust Vrančić od tkanine razapete na drveni

okvir izradio je padobran i njime uspješno skočio u Veneciji 1617. godine. Zanimljiva je činjenica da osim ovoga Faust Vrančić potpisuje još 55 izuma!

ZAŠTIĆENE PROLJETNICE

Na listi zaštićenih biljnih vrsta u Republici Hrvatskoj nalaze se i proljetnice. Zaštićene vrste su: visibaba, proljetni jaglac, matišnjak, majčina dušica, bijeli stolisnik, poljski neven, smilje, planinska bazga, vrijes, borovnica, brusnica, lovor, bijeli sljez, lopoč... Od gljiva, u ovu kategoriju spadaju pravi vrganji, lisičice, mrka trubača, veliki bijeli tartugi i crni tartufi. Neke od biljaka koje se nalaze na listi strogo zaštićenih biljnih vrsta su: božikovina, krški runolist, ivančica, buhač, nekoliko vrsta potočnica i zvončica, velebitska degenija, pasji trn, šafran, gladiole, perunike, prava kockavica, orhideje, kukurijek, ljubice... za ove vrste postoje jasno definirana zakonska ograničenja u pogledu količine koju možete ubrati i smijete li je uopće brati.

VODA = ŽIVOT

Međunarodni dan rijeka obilježen je 14. ožujka. Gotovo 500 velikih svjetskih rijeka onečišćeno je te se smatra kako će tijekom 21. stoljeća u 17 zemalja Afrike i Azije potpuno nestati vode. Ukupna godišnja potrošnja vode u svijetu se svake godine povećava za oko 6 posto. Kad vode imamo u izobilju, ne razmišljamo o njevoj vrijednosti i važnosti. Svatko može doprinijeti očuvanju vode. Kako? Vrlo jednostavno: kada sapunaš ruke zatvori pipu! Zube možeš ispirati i vodom iz čaše! Umjesto svakodnevnog kupanja u kadi, možeš se tuširati! Razmisli, vrijedi pokušati!

Kotačići za zabavu

HRCKOVI SPORTAŠI

Hej, prijatelji, je li vam dosadilo sjediti za kompom, igrati igrice, igrati se u sobi igračkama, gledati crtiće i slično? Pravo je vrijeme da izađete van. Uskočite u rolere i nađite si dobro društvo, pa vozite skupa, ali vodite računa da to bude na nekoj sigurnoj stazi. Uživajte u proljeću i rolerima!!!

Jeste li se ikada zapitali kada su nastali prvi roleri? Davne 1760. godine, John Joseph Merlin demonstrirao je prve primitivne inline rolere s metalnim kotačima, a 1979. godine braća Olson iz Mineapolisa redizajnirala su rolšue suvremenim materijalima, povezujući hokejaške cipele s rolerima.

Jako je važno izabrati dobre rolere, te obratite pozornost na sljedeće stvari: Kod izbora rekreacijskih rolera obratite pozornost da vam cipela sigurno i udobno stoji. Ona ne smije biti premala niti previše velika i široka. Najbolja je cipela ona koja posjeduje kopču, pertle i čičak trake. Kvalitetni roleri danas su izrađeni iz više dijelova, pa

Diljem svijeta organiziraju se natjecanja u rolerima. Sudionici se natječu u raznim kategorijama određenoga uzrasta. Prvo ovakvo natjecanje u Subotici održano je prošle godine i okupilo je oko 100 sudionika.

je veoma bitno da vaši posjeduju zglobno mjesto, tj. osovinu koja će vam osigurati pokretljivost gležnjeva. Kotači rolera variraju od 52 mm sve do 110 mm u prečniku, što ovisi o vrsti rolera i disciplini. Što je broj veći, kotač je tvrdi. Mekaniji kotač osigurava sporiju i ugodniju vožnju. S tvrdim kotačima vožnja neće biti toliko udobna ali ćete ići brže. Također, pravilo većeg kotača je jednostavno: što je kotač veći, teže ga je pokrenuti.

Kotači su potrošni dio opreme. Oni se troše vožnjom i kočenjem, te ih je potrebno povremeno zamijeniti. Kako se neravnomernim pritiskom stopala tijekom vožnje kotači ne troše jednako, potrebno ih je rotirati poslije izvjesnog vremena, mijenjati njihovu poziciju, prvi kotač postavite na treću poziciju, a drugi na četvrtu. Zamjenom pozicija kotača osigurat ćete njihovu ravnomjerniju uporabu i potrošnju.

Zaštitna oprema je nezaobilazni dio ovoga sporta. Noseći je, štitite kako sebe tako i druge vozače oko sebe. U ovaj dio opreme ubrajamo: zaštitu za koljena i laktove, štitnike za šake i kacigu za glavu.

Priredila: Marina Pluković

Dragi moji knjigoljupci, predstavljam vam »Bonton« - knjiga prva, Zvonimira Baloga, vama svima dobro poznatog pisca. Iako vjerujem da se svi znate pristojno ponašati, nije na odmet podsjetiti se nekih stvari. Ovaj je bonton namijenjen učenicima osnovne škole u dobi od devet godina pa naviše i predstavlja nešto između humorističnog komentara nepoželjnog ponašanja i nenaumljivih uputa, kako i zašto izbjegavati takvo ponašanje. Riječ je o šaljivim kratkim pričama, koje na duhovit način daju upute o poželjnom ponašanju, ne osuđujući pri tome nepoželjno ponašanje, već duhovito opisujući kako to ponašanje izgleda drugima i kakve posljedice ima. Zvuči zanimljivo, zar ne?

Knjiga Bonton - knjiga prva podijeljena je na poglavlja: U kući, Za stolom i te glupe stvari, Pozdravljanje, hodaње i slično vođanje, U školi, Čuvanje okoliša, U javnim ustanovama i Kako naći sebe. Obećavajuće, slažete se? Zvonimir Balog knjigu počinje poglavljem »Treba li prije upotrebe knjigu promućkati«, gdje vas upućuje da knjigu može čitati od početka do kraja, od korice do korice, redom, ili se - prema prigodi i potrebi - njome služiti kao savjetnikom za nedoumice koje ima u pogledu vlastita ponašanja.

Tko si ti, slap ili kap?

Svjetski dan voda obilježava se svake godine 22. ožujka. To je sutra. U tom ozračju, za vas stiholjupce evo jedne krasne pjesme koja govori o velikom slapu, ali i malenoj kapljici, te o njihovom značaju.

SLAP I KAP

Bio jedan veliki slap,
U slapu se krila malena kap.
Šumio šumno veliki slap,
Nije se čula mala kap.

Svi su gledali veliki slap,
Nisu primijetili malu kap.
Blistav se ruši veliki slap -
Šapnu nevidljiva mala kap.

Al' ostavit noćas ću veliki slap -
Kroz šum zadržta mala kap,
- Neće primijetiti veliki slap
Da mu nedostaje moja kap.

Kad iskoči tužna mala kap,
U noć se sruši cijeli slap,
Plakala, plakala mala kap,
Od njenih je suza nastao slap.

Darivanjem do odricanja...

Ulicom je prolazila mama s djetetom. Dječčić je u ruci držao kolač. Došli su do prosjakinje pokraj koje je sjedio prljavi dječak u prevelikoj odjeći. Dječak s kolačem pogleda majku i ona je u njegovom pogledu pročitala da onom drugom želi dati svoj kolač. Kimnuvši glavom, dopustila mu je to. Dječčić pruži kolač svom odrpanom vršnjaku i nastavi cupkati za mamom.

Neki je prolaznik sve to promatrao, pa je ženi dobacio:

»Sada ćete mu kupiti još veći kolač, zar ne?«

»Ne«, odgovori ona mirno.

»Zašto ne?«

»Zato što se onaj koji daruje odriče.«

DUHOVNI KUTAK

BLAGDAN MJESECA

Riješi premetaljku tako što ćeš velika slova premjestiti i dobit ćeš naziv blagdana koji je pred nama i slavi se 25. ožujka.

Nebo zasja

I BOG SVJETLA

posla nam uz navještenje:

Sin će Božji na svijet doći,

ljudskom rodu na spasenje!

U SUSRET...

Uskrs je najveći kršćanski blagdan! Ove godine slavit ćemo ga 20. travnja. Prije Uskrsa, valja što ljepše proslaviti Cvjetnicu, i ne propustiti obrede velikog tjedna, kao niti pobožnost križnoga puta. Križni put na subotičkoj Kalvariji koji predvode djeca bit će 30. ožujka u 15 sati. Dođi i ti!

Riješi zagonetke

Kratko živim, 40 dana!
Rođena sam jedne srijede,
a nitko se ne veseli.
Nit se pije, nit se jede,
svatko glavu opepeli!

Ja se zovem _ _ _ _ _.

Kad je Isus posrtao,
od nemoći kad je pao,
taj čovjek je uz njega stao,
nositi križ mu pomogao...

Taj čovjek je _ _ _ _ _.

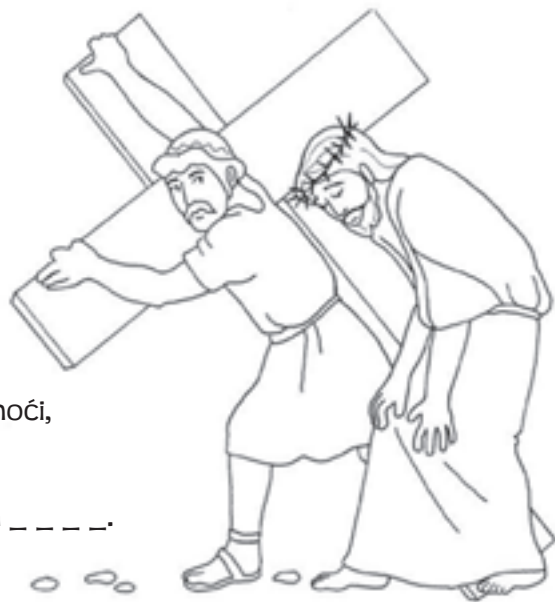
Zora sviće, čujem pijetla,
na istoku evo svjetla
a u mojoj duši tama,
u zemlju bih ja od srama!
Zbog glupoga nekog straha
zatajih Te u 3 maha!

Ime mi je _ _ _ _ _.

Izdao sam prijatelja,
izdao sam učitelja.
Mjesto sreće, mjesto moći,
u okrilje bježim noći...
Moje ime sad je svuda
znak izdajstva – ja sam _ _ _ _ _.

Blagdan to je najveći,
razlog našoj vječnoj sreći!
Jer Krist tada smrt savlada
i u vijeke vijeka vlada!

Taj blagdan je _ _ _ _ _!

Priredila: Nevena Gabrić

MEDVJED

Dolaskom proljeća, najšarenijeg godišnjeg doba, budi se priroda, a s njom i pojedine životinje iz zimskog sna. Među njima je i medvjed, za nekog slatka i mekana, a za nekog divlja i opasna životinja. Veoma snažnog, masivnog tijela i nogu, s krupnom glavom, malim ušima i repom, medvjedi su najveći kopneni mesožderi.

Karakteristike medvjeda

Tijelo im je prekriveno gustom dlakom, čija boja ovisi o vrsti i varira od potpuno bijele, svijetle ili krem, do crno - bijele, potpuno crne ili mrke.

Medvjedi hodaju drukčije nego ostale zvijeri. Mogu hodati na dvije noge i taj položaj zadržati duže vrijeme. Ipak, zbog svoje velike težine, oni hodaju četveronoške. Sporiji su nego druge zvijeri (lavovi ili vukovi). Trčeći postižu brzinu od 50 kilometara na sat.

Medvjedi imaju veoma razvijeno čulo mirisa. Osjete miris na daljini većoj od jednog kilometra. Vid im je nešto slabiji, ali razaznaju boje, što im pomaže pri identifikaciji hrane.

Bez obzira na vrstu, mužjaci su krupniji od ženki. Mužjak polarnog medvjeda može biti i dva puta veći od ženke, dok je kod sunčevog medvjeda razlika između mužjaka i ženke samo u težini.

Saznanja o dužini života medvjeda nisu pouzdana. Pretpostavlja se da žive 25 do 40 godina. Medvjedi u divljini žive kraće od onih u ZOO vrtovima.

buđenje iz zimskog sna

Medvjedov zimski san

Medvjedi koji žive u regijama s hladnim zimama, najhladnije razdoblje godine provode spavajući. Zimski san ili hibernacija je dugo spavanje pojedinih životinjskih vrsta, koje se pojavljuje u zimskim mjesecima. Tada se temperatura smanjuje, ali i usporava disanje i otkucaji srca. Većina medvjeda počne spavati zimski san u kasnu jesen i probude se u rano proljeće. No, postoje i medvjedi, pogotovo u toplijim područjima, koji zimi ne spavaju - primjerice velika panda koja živi u mnogo ugodnijoj klimi.

Vrste medvjeda

Danas je opće prihvaćeno da postoji osam vrsta iz porodice medvjeda. Postojala je i deveta – pećinski medvjed, koji je izumro krajem posljednjeg ledenog doba prije 10 tisuća godina.

- * mrki medvjed - nastanjuje prostore Europe, Azije i Sjeverne Amerike
- * bijeli ili polarni medvjed - živi oko Arktika
- * američki crni medvjed - u Sjevernoj Americi
- * crni medvjed - u Aziji
- * sunčev medvjed - u jugoistočnoj Aziji
- * medvjed naočar - u Južnoj Americi
- * usnati medvjed - u Aziji
- * velika panda - u Aziji

Ponašanje medvjeda

Medvjedi uglavnom žive sami, samo u iznimnim prilikama formiraju privremene skupine i to kada se nađe veća količina hrane na maloj površini. Mladi mužjak napustivši majku obično odlazi na drugi teritorij, dok mlada ženka često živi na teritoriju svoje majke.

Kad se rodi, mladunče medvjeda je manje od ostalih mladunčadi sisavaca, u odnosu na veličinu roditelja. Ponekad teže svega jedan postotak težine svoje majke. Nakon tri mjeseca napuštaju jazbinu s majkom u potrazi za hranom. Ostaju uz nju dvije do tri godine, učeći što jesti i gdje naći hranu. Majke ih štite od odraslih mužjaka, jer ih oni veoma često ubijaju.

Zanimljivosti o medvjedima

Medvjedi se boje glazbe i imaju 42 zuba. Polarni medvjedi su odlični plivači, koji se bacaju u vodu naglavce poput pasa. Mogu plivati brzinom od više desetaka km na sat. Otvorenim očima i zatvorenim nosnicama rone ispod površine vode, gdje izdrže i više od dvije minute. Oni su ljevoruki i treći su po veličini među svim kopnenim životinjama. Ako krzno polarnog medvjeda poprskamo sredstvom za dezinfekciju, ono će postati ljubičasto.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

David Miličević

Ime i prezime: *David Miličević*

Škola i razred: *OŠ »Bratstvo i jedinstvo«, VI. 6.*

Mjesto: *Bezdan*

Kako ti se zovu roditelji? *Katarina i Gojko*

Imaš li brata ili sestru? *Da, Davor je 19 godina i Gojko 17 godina*

Opiši svoju kosu: *Srednje dugačka, ravna*

Boja tvojih očiju, nosiš li naočale ili leće? *Smeđe oči*

Što najčešće oblačiš? *Trenirke*

Imaš li hobi i koji? *Skrbim o životinjama i pecam*

Omiljeni predmet u školi? *Zamislite... matematika*

S kim sjediš u klupi?: *S Lukom Trbićem*

Što želiš postati kad porasteš? *Zemljoradnik*

Tvoja omiljena boja je... *Žuta i crvena*

Omiljeno jelo: *Mmmmmm, gulaš*

Napiši jednu tvoju vrlinu i jednu manu: *Znam čuvati tajne, ne volim kad me zezaju*

Omiljeni filmovi: *Eragon*

Koju vrstu glazbe slušaš u slobodno vrijeme? *RMX I MIX*

Omiljeni pjevač i pevačica, grupa: *Cortez*

Voziš li bicikl, rolere, romobil i slično? *Bicikl iz zezancije*

Tko ti je uzor? *Dejan Stipić*

Kada bi postojao vremeplov, u koje bi se doba vratio? *U vrijeme dinosaura*

Omiljeno mjesto na kojem si bio? *Hercegovina*

Gdje bi volio putovati? *U Njemačku*

Omiljena životinja: *Koza*

Imaš li kućnog ljubimca? *Da, psa Bobija*

Za koji sportski klub navijaš? *Zvezdu*

Omiljeni sportaš? *Mario Mandžukić*

Na što si jutros prvo pomislio kad si se probudio? *Na curu, naravno*

Imaš li simpatiju i kako se zove? *Tko pogodi svaka čast*

Omiljeno doba dana: *Poslije podne*

Tvoj sretan broj je? *32*

Što misliš o Hrcku? *Extra je*

NAŠE RIČI

ČORETAT – krišom gledati, tajno zagledati; tražiti pogledom (npr. Ivo divani, a malo malo čoreta di je Luca)

ČIRAK – svijećnjak

Nešto za llo:

POGAČA – savijača; tijesto od brašna, mlijeka i jaja umiješano i »razvučeno«, te punjeno makom, orasima, bundevom, grožđicama, jabukama ili drugim nadjevima. Postoji: pogača u kiselu (savijača od tijesta s kvascem) i pogača u slatko (savijača bez kvasca u tijestu). Narod kaže: »nema pogače brez motike« (mora se raditi i kruh zaraditi) i: »traži proju priko pogače« (proja - skromno, posno jelo od kukuruznog tijesta). Izreka znači da je netko nezadovoljan onim (dobrim) što ima.

POŠA – kravata
(primjerice: »Uz ovo odlio ti ide ona plava poša na plaše«)

PLAŠA – izvučena, povučena dugačka crta po zidu (npr. kuhinje), platnu, papiru

Zvuči slično, a znači različito

Razlike:
POSLENDAN – radni dan, običan dan
suprotno tome je
SVETAK ili
SVETAC – blagdan

Priredila: Vesna Huska

HRVATSKI JEZIK

HRVATSKI JEZIK

HRVATSKI JEZIK

HRVATSKI JEZIK

HRVATSKI JEZIK

Piše: Vladan Čutura

Blagdan i praznik

U hrvatskome jeziku imenice »BLAGDAN« i »PRAZNIK« nemaju isto značenje. Imenicom »blagdan« označuje se dan posvećen vjerskom događaju, a imenicom »PRAZNIK« označuje se dan kojim se obilježava događaj važan za neku zajednicu ili međunarodni dan posvećen čemu. Blagdani su primjerice Božić, Uskrs ili Velika Gospa, a praznici su Dan žena, Dan planeta Zemlje i Praznik rada. Usto, dane odmora nazivamo praznicima, npr. zimski praznici, ljetni praznici, školski praznici, a dane u kojima se slave vjerski događaji nazivamo blagdanima, npr. uskrsni blagdani, božićni blagdani.

BLAGDANI	PRAZNICI

Zadatak:

Rasporedi u tablicu blagane i praznike.

Svi sveti, Dan neovisnosti, Uskrsni ponedjeljak, Dan hrvatske knjige, Sveti Stjepan, Nova godina

Rješenja:
Blagdan – svi sveti, uskrsni ponedjeljak, Sveti Stjepan
Praznici – Dan neovisnosti, Dan hrvatske knjige, Nova godina

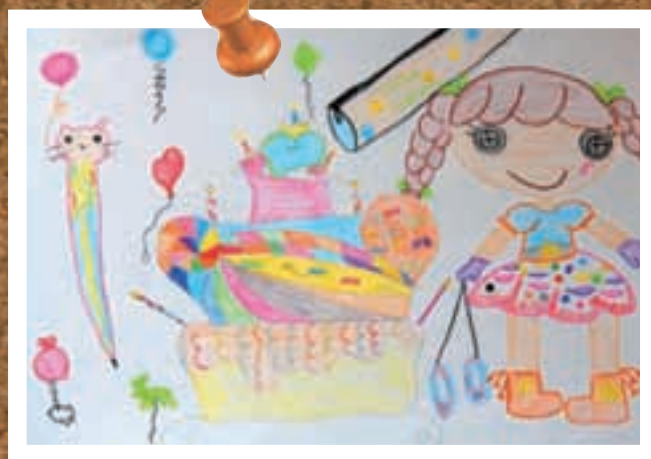
Matej Simić, II. OŠ »Ivo Lola Ribar« Plavna

Marija Šarčević, II.h, OŠ »Matko Vuković« Subotica

Maja Ljubisavljević, II., OŠ »Pionir« Žednik

Mateja Tot, III.h, OŠ »Sveti Sava« Subotica

Sara Čelić, IV. OŠ »I.L.Ribar« Plavna

Lucija Ivković Ivandekić, IV.c, OŠ »Ivan Milutinović« Subotica

Sanja Benčik, II.,
OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin

Valentino Mikluc, II.c, OŠ »Ivan Milutinović« Subotica

Teodora Karajkov, IV.a,
OŠ »22. Oktobar« Monoštor

Laura Ilić, IV.1, OŠ »Aleksa Šantić« Vajska

Marija Stantić, OŠ »Ivan Milutinović« Mala Bosna

Marko Đukić, 6. god.,
vrtić »Bambi« Mala Bosna

5. ožujka 2014. 8,00

Danas Marina dolazi k meni! Prvi puta u životu... Istina, ni jedna frendica nije nikad došla k meni, niti sam ja koju zvala. Jako sam uzbuđena... Hoće li joj se svidjeti moja soba? Nisam kulerica, to znam, ali ne bih da pomisli da sam jadnica iz prošlog stoljeća. Kad bih bar ovu prabakinu komodu mogla odnijeti u maminu i tatinu sobu, tako je stara i ne-moderna...

I preteška! Ne mogu je podići ni mrvu. Hrabro, Kiki, ako je frendica, razumjet će... Idem malo još prebrisat prašinu.

10,30

Nema je... Rekla je da će doći oko 10. Je li me slagala? Ona me jedina u školi ne zafrkava za ... Ne mogu misliti na te zlice! Kako me je samo Katja uzrujala jučer na tjelesnom! Prvi put sam poželjela da nekom lupim pljusk, toliko me naljutila. Procijedila sam par riječi kakve ne bih znala ponoviti. Sad se i stidim. Zašto već ne dođe? Jesu li je Katja i cure nagovorile da se ne druži sa mnom? Ne bi me čudilo... Zvonilo! Evo je!

21,45

Bio je prelijep dan... Kako je lijepo imati prijateljicu! Marina je baš super, sasvim fina. Sviđa joj se bakina komoda. Nisam mogla vjerovati! Kaže da bi ona baš voljela imati takvu u sobi. Pokazala sam joj moj herbarij i gledala ga je sa zanimanjem i sve pitala. Pitala je može li ići sa mnom skupljati biljke i prešati ih. Kaže

da bi voljela pokušati praviti slike od prešanih cvjetnih latica, to je vidjela u nekom izlogu. Kakva cura – i ona voli praviti razne lijepe stvari... Još, i nju živcira Katja! Kaže Marina da je ona ljubomorna... Pocrvenjela sam i šutjela. Nema na mene zašto biti ljubomorna.

Ili ima? Sad imam prijateljicu i – pozvala me je da u petak idem k njoj! Jedva čekam!

Kristina

Proljeće je stiglo...

Proljeće je jedno od četiri godišnja doba. Za mnoge je ono i najomiljenije, jer se priroda budi i konačno dolazi lijepo vrijeme koje smo svi s radošću čekali. Provjerite svoje znanje, a potom krenite van na igranje.

1. Jučer je počelo koje godišnje doba?

- a) proljeće
- b) ljeto
- c) jesen
- d) zima

2. Izbaci uljeza

Šafran, ruža, visibaba, ljubica, kukurijek, jaglac.

3. Na prvi dan proljeća dan i noć _____ traju. To se zove proljetna ravnodnevica.

4. Riješi zagonetku

Kada dođe proljeće
on u život polijeće,
a šarenih krila let
dovodi ga baš na cvijet!
To je L _ _ _ _ .

5. U proljeće sve se budi i svi postajemo puno aktivniji. Otkrij riječi u oblacima, a zatim ih crtom poveži s odgovarajućim riječima u stupcu.

SEIJGN	_____ se loptaju.
PCEIT	_____ se topi.
DAJCE	_____ se gnijezde.
TVAAR	_____ se zeleni.

6. U proljeće slavimo veliki kršćanski blagdan, koji?

- a) Božić
- b) Materice
- c) Uskrs
- d) početak škole

7. Pokraj rečenice napiši znak točno ili netočno

- ☐ a) U proljeće dani postaju kraći, a noći duže.
- ☐ b) Kišobran nam nije potreban u proljeće, jer je to sušno razdoblje godine.
- ☐ c) U proljeće se laste vraćaju s juga.
- ☐ d) Šarena, bojom ukrašena uskrsna jaja zovu se još i pisanice.
- ☐ e) U proljeće beremo grožđe.

Točni odgovori: 1. – a) proljeće; 2. – ruz; 3. – jednako; 4. – leptir; 5. – snijeg se topi; Ptice se gnijezde. Djeca se loptaju. Trava se zeleni; 6. – c) Uskrs; 7. – a) netočno, b) netočno, c) točno, d) točno, e) netočno.

Jeste li znali?

U starom se Rimu prvi dan proljeća slavio kao početak jedne nove godine. Davno prije Rimljana, Kelti su slavili prvi dan proljeća kao uskrsnuće Sunca. Proljeće je za mnoge imalo značenje buđenja, stvaranja i rađanja nečeg novog. Dobar primjer za to je popularna građevina Stonehenge. On je konstruiran na jedinstven način, pa se tako u zoru prvog dana proljeća Sunce izdiže točno iznad menhira.

Ljutim se na cure! Sve cure! Zbilja su kokošili! Dobro, možda nisu sve, ali ove moje iz odje-la, užas! Zafrkavaju me stalno. Kosa mi je ovakva, kosa mi je onakva, sličim ovom luzeru, sličim onom frajeru. Ma jel one nemaju što drugo nego mene gledati? Zbilja mi dođe da ih razjurim!

Pokušao sam lijepo, al one se još više smiju. Pitao sam što meni fali, a Katja je slegla ramenima i ništa nije kazala. Zvonilo je, pa sam je pustio tako.

Nekad baš pretjeraju u onom glupom šaptanju i onda onom kesenju. Uh, da nisam lijepo odgojen, baš bi ih... Ne, cure se ne smije udariti nikad ni po koju cijenu i ni iz kog razloga

– to nas je tata davno naučio, još u doba vrtića. Ali bi ih rado povukao za te njihove dotjerane frizurice - bah! Pa što ako mi je kosa izrasla i ako je ne gladih svaki dan? Čista je i na glavi. Čak ni prhut nemam.

Jučer su poslije tjelesnog bile sasvim lude. Mi smo igrali nogač, a one su frfljale u kutu sale za tjelesni, k'o fol rade vježbe. Ma da – vježbaju one brbljave jezike svoje! Smijale su se i znam da su me gledale, još su i prstom pokazivale. Napravio sam jednu gestu kojom se baš ne ponosim, ali čuo sam iz gomile cura: »KUŠTRAVI TINČEK I KUŠTRAVAL...«. Okrenuo sam se i potrčao od njih, da pokušam dati gol. Nisam neki nogač plejer, ali sav sam pocrvenio i morao sam se udaljiti da me ne vide.

Odjednom, čuo sam: »PRAVA SI KOZA, KATJA!« i neko komešanje među njima. Zazvonilo je i potrčali smo u mušku svlačionu, a na kraju hodnika mi se učinilo da vidim Kristinu, kako skoro plače, a onda je bijesno skupila kosu i pojurila van. Zbilja su lude te cure!

Tin

SLIKOPRIČA

OGOLJENE GRANE

ŠEPIRIO SE SVOJIM ZELENIM GRANAMA. POKRAJ NJEGA TUŽNO
SU DRHTALE NA PRVOM PROLJETNOM I ZUBATOM
GRANE VELIKOG HRASTA.

– OGO-LJE-LE! OGO-LJE-LE! ČE-LA-VE GRA-NE-TI-NE!

RUGAO SE ZELENIM , A PONOSNI HRAST DIGAO JE GRANE VISOKO
U NEBO, DO .

JE LI TO BILA ILI ? PO GOLIM JE GRANAMA POTEKLO
NEKOLIKO U KOJIMA SE OGLEDAO .

 I MILOVALI SU GRANE I GRANE HRASTA.
ODJEDNOM, NA OGOLJELIM SE GRANAMA POJAVI MALI ZELENIM

PUPOLJAKI PRVI A ONDA NJIH STOTINE   !
BOR JE IMAO OŠTRE A LIŠĆE JE BILO MEKANO. VIDJELE SU TO

I I POŽURILE NA PROLISTALE GRANE. U RASKOŠNIM
SU GRANAMA ZAPJEVALE I ZAZUJALE   ,

A JE OSTAO SAM.

Katarina Čelković

Vjesnici proljeća

Proljeće je jedno od četiriju godišnjih doba. Kalendarski počinje 21. ožujka i traje do 21. lipnja, kada počinje ljeto.

Na prvi dan proljeća dan i noć jednako traju i to je proljetna ravnodnevica. Proljeće nastaje krajem zime, a krajem proljeća nastaje ljeto. Postoje tri razdoblja kroz proljeće:

PRETPROLJEĆE - počinje u vrijeme pojavljivanja proljetnica, često zvanih vjesnicima proljeća. Najpoznatiji vjesnici proljeća su visibabe, jaglaci i šafrani.

RANO PROLJEĆE - razdoblje je kad se pojavljuju cvjetovi i listići na drveću.

PRAVO PROLJEĆE - razdoblje je u kojem lista mnoštvo listopadnog drveća.

TRATINČICA

Tratinčica je cvijet kojeg gotovo svi ljudi znaju, niska grmolika višegodišnja vrtna biljka. Uljepšava naš vrt cvjetovima od ožujka pa sve do lipnja. Cvjetovi tratinčice mogu biti raznobojni: bijeli, crveni, ružičasti ili pak kombinirani.

LJUBICA

Ovu mirisnu biljku s prekrasnim ljubičastim laticama u prošlosti su žene koristile za jutarnje umivanje. Običaj je da se na Cvjetnicu osoba umije u vodi punoj ljubica. Biljka raste na osunčanim brdskim pašnjacima i livadama, te svojim mirisom privlači insekte. Ima jedna poslovice koja kaže:
»Ljubica malen cvijet, al' ju voli cijeli svijet.«

ZUMBUL

Biljka naraste 20-30 cm u visinu, ima tanke duguljaste mesnate listove zelene boje i debelu stapku s cvatom po njoj. Sadi se u jesen u vrtu ili u posude koje treba spremati u kuću, kako se biljka ne bi smrznula. Ukoliko se posadi u vrt to se neće dogoditi. Lukovicu treba posaditi u bogatu humusnu zemlju na dubinu od 15-20 cm, te razmak između lukovica treba biti također 15-20 cm.

VISIBABA

Visibaba je najpoznatija i najranija proljetnica s oko 20 vrsta. Listovi visibabe su duguljasti, linearni, svjetlozelene ili plavozele boje. Visibaba se javlja u siječnju i veljači. Cvjetna stapka je obavijena tankim zelenim listićem, poput košuljice, a na vrhu se nalazi bijeli cvjetić. Vrhovi triju unutarnjih latica su zelenkasti i zelenkasto pjegavi. Ima šest latica koje su raspoređene u dva kruga. Cvjetovi su obješeni, jednostavni ili puni. Ima ljekovita svojstva, ali je i otrovna. Dijeli se lukovicama u svibnju i lipnju.

Priredila: Marina Piuković

Pepelnica u vrtiću »Marija Petković« - Sunčica

Na dan 5. ožujka ušli smo u novo razdoblje u crkvenoj godini, a to su doznala i djeca iz vrtića »Marija Petković« - Sunčica i Biser. Župnik mons. dr. Andrija Anišić rado nam je došao održati misu i blagosloviti nas, posuti pepelom koji je znak da smo iz praha postali i da ćemo se u njega jednoga dana vratiti. Korizma je doba posta, odricanja i molitve, te su djeca obećala župniku da će se truditi biti bolja, da će slušati mamu, tatu, tete u vrtiću... U igri tišine, koja se svakodnevno odvija u vrtiću, djeca su lomila suhu pogaču, umakala je u sol i kušala, što je običaj da se jede na prvi korizmeni dan-PEPELNICU!

M. P.

Tvoje malo nekome znači puno

Učenici 2. h odjela OŠ »Matko Vuković« iz Subotice pokazali su svoju humanu stranu ovog mjeseca. Humanitarna akcija prikupljanja novca za naše oboljele sugrađanke Sandru Švorcan i Biljanu Stojković započela je posljednjih dana veljače. U suradnji s učiteljicom, učenici su skupa napravili i ukrasili kutiju u koju su naredna tri tjedna svakodnevno ubacivali novac. Veoma ozbiljno su shvatili ovu akciju. te su

svakodnevno izdvajali novac od svoje užine i džeparca, kako bi što više pomogli. O humanosti ovih 19 đaka govori podatak da su uspjeli prikupiti čak 3389,00 dinara. Ovaj novac je podijeljen na dva dijela i uplaćen na žiro-račune Sandre i Bojane. »Sretna sam što smo uspjeli prikupiti toliko novca! Nisam se tome nadala.« - rekla je Lucija, učenica 2. h odjela. Učenici su sretni zbog svog doprinosa i nadaju se uspješnom i brzom oporavku naših sugrađanki.

2. h odjel s učiteljicom Konsuelom Bačić

OPĆINSKA I ZONSKA SMOTRA RECITATORA »Pjesniče naroda mog«

Subotica je kolijevka ljubitelja poezije, točnije njenih kazivača. To sam zaključila nakon održane Općinske i Zonske smotre recitatora. Najprije se na Općinsko natjecanje prijavio rekordan

broj učenika, čak 118 recitatora podijeljenih u tri uzrasne skupine. Smotra je održana 27. veljače u Gradskoj knjižnici u Subotici. Poeziju su kazivali na svim jezicima i dobro su se razumijeli. Od ukupno 30 pobjednika Općinske smotre njih sedmero je recitalo na hrvatskom jeziku.

Potom je 7. ožujka uslijedila sljedeća razina natjecanja - Zonska smotra, također u Subotici, koja je okupila najbolje recitatore iz: Apatina, Sombora, Bačke Topole, Ade, Sente, Bečeja, Malog Idoša i naravno iz Subotice. Tročlani je žiri nagradio 32 sudionika smotre, te ih uputio na pokrajinsko natjecanje koje će biti održano od 25. do 27. travnja u Sečnju.

Što mislite koliko je »naših« prošlo dalje? Skoro svi! Čak sedmero njih je steklo pravo nastavka natjecanja. To su: Ivan Huska, Claudia Karan, Donna Karan, Davorin Horvacki, Augustin Žigmanov, Ivan Kovač i Karla Rudić. Čestitamo i želimo im puno uspjeha u Sečnju!

B. I.

JOŠ 10 DANA DO SVRŠETKA KVIZA

»Čitam i skitam« u završnici

Danas je petak, 21. ožujka, i za točno 10 dana (čitaj: 31. ožujka u ponoć) završava se dvomjesečni kviz »Čitam i skitam« za osnovce. Nadam se da ste već popunili upitnik i samo čekate izvlačenje, ali ako i niste, još stizete napraviti sve što je potrebno. Pratite samo sljedeće upute:

1. Otići na Dječji odjel Gradske knjižnice u Subotici ili u neki od njenih ogranaka u svom mjestu.

2. Obnovi članarinu (za svega 300 dinara bit ćeš član knjižnice idućih 365 dana!!!) ili se učlani (ako kojim čudom do sada nisi bio član). Ovo je uvjet za sudjelovanje.

3. Posudi materijal za čitanje (tema kviza je »promatrajmo narode kroz priče«, pa je potrebno pročitati pet bajki svijeta: Italija, Japan, Rusija, Finska i Indijanci). Ne brini, nisu dugačke.

4. Doma pročitaj bajke te na internetskoj stranici knjižnice (www.subiblioteka.rs) potraži plakat kviza »Čitam i skitam«.

5. Popuni on-line upitnik (veoma je lagan, uvijek imaš ponuđene odgovore), upiši svoje osobne podatke i naravno broj članske iskaznice. Ako nemaš kod kuće pristup internetu upitnik možeš popuniti i u knjižnici.

Čestitam!!! Sve si obavio na vrijeme (pripazi, upitnik popuni do 31. ožujka u ponoć!). Sada zadovoljno očekuj izvlačenje nagrada koje će biti 2. travnja na Međunarodni dan knjige za djecu.

P. S. Doznala sam da će biti preko 100 nagrada (bicikl, USB memorije, knjige, izleti, razni paketi slatkiša, gric-kalica, školski pribor, majice, Coca-cola paketi, ulaznice za kino, dječje kazalište, ZOO vrt, Mc donald's obroci i drugo. Vrijedi pokušati!!!!

Hrckovi detektivi

Nagrađeni

Točan odgovor na pitanje iz prošlog broja bio je: 40 dana

Dobitnici nagrada su:

1. SARA ČELIĆ, IV.r, - OŠ »Ivo Lola Ribar« Plavna
2. BARBARA PIUKOVIĆ, I.h, - OŠ »Matko Vuković« Subotica
3. MIHAELA DULIĆ, IV.b, - OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin
4. JOSIPA HORVACKI, IV.b, - OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin
5. LEA VOJNIĆ PURČAR, - dječji vrtić »Marija Petković - Sunčica«, Subotica
6. VALENTINA NIKOLIĆ, I.a, - OŠ »Ivan Goran Kovačić« Sonta
7. DUNJA ĐANIĆ, I.a, - OŠ »Ivan Goran Kovačić« Sonta
8. ANA DROBINA, III.a, - OŠ »Ivan Goran Kovačić« Sonta
9. LUKA RALBOVSKI, II.r, - OŠ »Srijemski Front« Sot
10. DUNJA ŠIMIĆ, V.c, - OŠ »Ivan Milutinović« Subotica

Svima nagrađenima od srca čestitam!

Vaš Hrcko

Nagradno pitanje

**Kako se zovu Hrckovi
prijatelji koje je upoznao u stripu?**

KUPON	
Odgovor:	
Ime	
Prezime	
Adresa	
Mjesto	
Škola	
Razred	

Slasni Havaji

Priprava:

1. Očistite voće. Banane izrežite na kolute, mandarine razdijelite na kriške, a kivi izrežite na šnite.
2. Posložite izrezane banane kao palmi-na stabla, a kriške mandarine kao zemlju.
3. Na tihoj vatri rastopite čokoladu za kuhanje. Ako vam je pregusta za mazanje, dodajte malo mlijeka.
4. Kuhinjskim kistom premažite bananu otopljenom čokoladom.
5. Posložite kivi kao palmine listove.

Po želji od voća napravite i druge interesantne oblike.
Dobar tek!

»Slasne Havaje« je za vas pripremio Andrija Huska, učenik IV. razreda OŠ »Ivan Milutino-vić« u Subotici. Andrija je veselo dijete uvijek spremno za šalu i pričanje viceva. Voli slušati glazbu i plesati. Rado i dobro kuha.

Ukoliko imate ideju za našu rubriku Iz Hrckove kuhinje, te ju želite podijeliti s nama, pišite nam na e-mail: bernadica@gmail.com

Vrijeme priprave:
5 minuta.

Potrebni sastojci:
2 banane

2 mandarine

2 kivija

čokolada za kuhanje

Priredila: B. I.

Jeste li znali?

...da su stari Rimljani vjerovali da držanje žabe u ustima, prethodno skuhanu u vodi i octu, liječi zubobolju... Možda zato što je bol nadvladavala mučnina u želucu 😊

...da se dabrovi doimaju vrijedni, ali zapravo rade samo oko pet sati dnevno. Lavovi provode 75 posto vremena u odmaraњу. Mravi i pčele samo 20 posto vremena provode radno, a ljenjivci spavaju 15 sati dnevno.

...kad netko laže, tkivo na nosu nabrekne i izaziva svrbež. To znači da grebanje ili trljanje nosa može biti signal da osoba ne govori istinu.

...nojevi zapravo ne guraju svoje glave u pijesak kad su u nevolji, ali polažu glavu na pijesak kad se odmaraju. Po treperavoj vrućini iz daljine se čini kao da su im glave zakopane u pijesak. Noj jede pijesak, a pijesak koji

se zadrži oko kljuna izgleda kao dokaz nedavno ukopane glave.

...većinu povrća zdravije je jesti sirovo. To nije slučaj s mrkvom. Više hranjivih sastojaka tijelo dobiva od kuhane nego od sirove mrkve. Kuhanjem se uništavaju kemijski spojevi i oslobađaju zdravi karotenoidi.

...osamdeset posto svjetskog stanovništva jede insekte, uključujući gujavice, mrave, ličinke, skakavce i cvrčke.

...buha može skočiti 30 centimetara. To je kao da čovjek preskoči zgradu od 70 katova (otprilike 244 metra).

Mačak u čizmama

Priča prati događaje koji vode Mačka mačevaoca susretu sa Shrekom i njegovim prijateljima. Mačak postaje heroj kad krene u avanturu u kojoj mu se pridružuju čvrsta i pametna Kitty i Humpty Dumpty. Dok pokušavaju spasiti grad, otpadnici od zakona Jack i Jill pokušavaju učiniti sve što je u njihovoj moći ne bi li ih u tome osujetili.

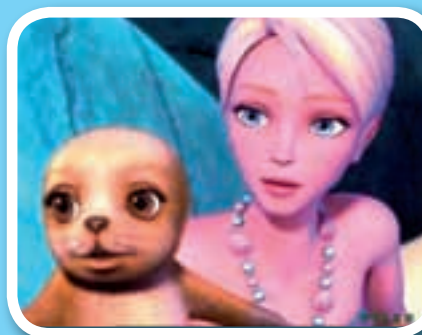
Beethoven postaje zvijezda

Trener životinja Eddie radi s brojnim životinjama, no drži se strogog pravila da ne dopušta kućne ljubimce. Stoga ni svom sinu Billyju ne dopušta da zadrži umiljatog litalicu Beethovena i njegovu obitelj malih psića. No, kada netko otme pseću zvijezdu filma na kojem Eddie radi, šefovi studija moraju brzo naći zamjenu te neočekivano odaberu Beethovena!

BARBIE U PRIČI O SIRENI

Barbie glumi Marisu, prvakinja u jahanju valova iz Malibua, koja živi životom normalne tinejdžerice. No, jedan joj se dan život okreće naglavačke jer doznaže šokantnu obiteljsku tajnu – ona je zapravo sirena! Marisa i njen prijatelj delfin Zumi kreću na podvodnu pustolovinu kako bi spasili njenu majku, kraljicu oceana. Uz pomoć novih prijatelja koje stekne među sirenama, Marisa uspijeva spasiti podvodno kraljevstvo i otkriva kako ono što te čini drugačijim može biti tvoja najveća snaga.

Promatrajući sliku 1., na slici br. 2
docrtaj i oboji ono što nedostaje.

1.

2.

Na satu
zemljopisa učiteljica
ispituje Marina:
- »Po čemu je sjeverni
pol dobio ime?«
Marin na to odgovara:
- »Po Severini!«

Ulazi nastavnik na
sat i zatekne jednog kako
vršlja oko radijatora:
- »Ti, ti, što čačkaš tamo umjesto da
vježbaš s ostalima! Reci mi sada
nešto o francuskoj revoluciji?«
- »Nemam pojma!«
- »Sram te bilo. A kada je počeo
drugi svjetski rat?«
- »Pojma nemam, mene su
poslali iz vodovoda da
pogledam instalacije.«

Prozvao nastavnik
Ivanu u školi i pita:
- »Reci mi jednu poslovicu.«
- »Bez alata nema zanata.«
- »Bravo Ivana, reci nam
još jednu poslovicu.«
»Pametnom je i jedna do-
sta.«

U osam smjerova pronadi i precrtaj pojmove: KOZA, TRAPEZ, MASLINA, JEŽ, TRŽNICA, KANDŽE, KLUPA, TVORNICA, STROJ, UČENIK, TELEFON, KAT, TORBA, KIŠA, TRAKTOR, SUNCE, RAZRED, PLOČNIK, RODA, KOŠNICA.
Preostala slova dat će konačno rješenje: naziv za biljke koje cvjetaju u rano proljeće kad drveće još nije olistalo pa imaju dovoljno sunca. Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerke.

T	A	P	R	N	O	F	E	L	E	T
E	O	Z	O	A	C	I	N	Š	O	K
Ž	C	R	O	K	I	N	Č	O	L	P
E	R	N	B	K	A	Š	I	K	A	LJ
J	A	A	U	A	E	U	A	C	M	R
Z	Z	D	T	S	Č	C	I	A	E	O
E	R	O	N	E	I	N	S	K	DŽ	T
P	E	R	N	N	R	L	L	T	N	K
A	D	I	Ž	O	I	U	I	A	A	A
R	K	R	V	N	P	C	E	K	K	R
T	T	T	A	A	J	O	R	T	S	T

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje – ime jedne od najpoznatijih biljki proljetnica.

7. 1. 4. 6. 1. 2. 5. 8.

3. 5. 6. 7. 8.

Hrcko i proljeće

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvicki

